

AKADEMIA MUZYCZNA IM. IGNACEGO JANA PADEREWSKIEGO W POZNANIU

Przedmiot:	Organoznawstwo	Punkty ECTS:	1
Koordynator przedmiotu:	dr hab. Waldemar Gawiejnowicz	Ilość godzin:	30
Wydział:	Kompozycji, Dyrygentury, Wokalistyki, Teorii Muzyki i Edukacji Artystycznej	Rodzaj zajęć:	Wykład (zajęcia zbiorowe)
Instytut:	Edukacji Artystycznej	Forma studiów:	stacjonarne
Kierunek:	edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej	Profil studiów:	ogólnoakademicki
Specjalność:	muzyka kościelna	Język:	polski
Poziom studiów	studia I stopnia	Status przedmiotu:	obowiązkowy
Umiejscowienie w planie studiów: (ilość godzin, forma zaliczenia, ECTS)			
Semestr I:		Semestr II:	
Semestr III:		Semestr IV:	30 godzin, zaliczenie, 1 ECTS
Semestr V:		Semestr VI:	

Prowadzący zajęcia <i>(tytuł naukowy, imię i nazwisko)</i>	dr hab. Waldemar Gawiejnowicz
Cele i założenia przedmiotu	Omówienie podstawowych wiadomości z akustyki, mechaniki i materiałoznawstwa w odniesieniu do organów. Zapoznanie z budową i funkcją podzespołów, wchodzących w skład organów piszczałkowych. Poznanie cech charakterystycznych organów powstałych w różnych epokach historycznych i regionach geograficznych. Zdobycie umiejętności dokonywania drobnych napraw i korekty stroju organów piszczałkowych. Zapoznanie z problematyką ochrony i konserwacji organów zabytkowych. Przygotowanie do dalszych, samodzielnych studiów nad historią, budową i funkcjonowaniem organów.
Wymagania wstępne	Podstawowe wiadomości wyniesione z nauki gry na organach.

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU

(Treści programowe należy ująć w zwięzłej formie, bez nadmiernej detaliczacji treści kształcenia. Powinno zostać także ukazane stopniowanie poruszanej problematyki - od łatwiejszej do trudniejszej)

Semestr I

Semestr II

Semestr III

Semestr IV

1. Podstawy akustyczne.
2. Piszczałki i głosy organowe.
3. Nazewnictwo i podział głosów (systematyzacja).
4. Parametry brzmienia.
5. System powietrzny.
6. Wiatrownice.
7. Traktura.
8. Urządzenia pomocnicze.
9. Kontuar (stół gry).
10. Strój organów – temperacja oraz wysokość stroju.
11. Prospekt i szafa – kształt i funkcje.
12. Dyspozycja głosów i typy organów.
13. Ważniejsze traktaty i prace teoretyczne.
14. Zarys historii organów.
15. Organy barokowe XVII-XVIII wieku.
16. Przemiany w budownictwie organowym XIX w.
17. Reforma alzacko-saksońska (A. Schweitzer) oraz wpływ i znaczenie *Orgelbewegung*.
18. Organy współcześnie – historyczne praktyki wykonawcze, ochrona organów zabytkowych, rekonstrukcje i nowe instrumenty.

	Kod efektu uczenia się	EFEKTY UCZENIA SIĘ	Charakterystyka	
			II stopnia PRK	I stopnia PRK
W	EA1_W07	Zna i rozumie podstawową wiedzę dotyczącą budowy ludzkiego aparatu głosowego oraz wybranych instrumentów – zgodnie z obraną specjalnością.	P6S_WG	P6U_W
	EA1_W09	Zna i rozumie sposoby umożliwiającą docieranie do niezbędnych informacji (książki, nagrania, materiały nutowe, Internet), ich analizowanie i właściwą interpretację.	P6S_WG	P6U_W
U	EA1_U02	Potrafi wykonywać reprezentatywny repertuar związany z kierunkiem studiów oraz wybraną specjalnością.	P6S_UW	P6U_U
	EA1_U03	Potrafi wykorzystać wiedzę dotyczącą podstawowych kryteriów stylistycznych wykonywanych utworów.	P6S_UW	P6U_U
K	EA1_K01	Jest gotów do gromadzenia, analizowania w świadomy sposób oraz interpretowania potrzebnych informacji.	P6S_KK	P6U_K
	EA1_K04	Jest gotów do posługiwania się fachową terminologią z zakresu dziedziny muzyki.	P6S_KK	P6U_K

Metody kształcenia <i>(niepotrzebne usunąć, Można dopisać inne metody, jeżeli zachodzi taka konieczność)</i>	wykład z praktycznym pokazem przy instrumencie praca z tekstem i dyskusja prezentacje multimedialne oraz nagrań CD i DVD zajęcia w terenie: zwiedzanie wybranych kościołów i instrumentów zajęcia praktyczne z nauki drobnych napraw i strojenia kształcenie zdalne
--	--

Metody weryfikacji efektów uczenia się <i>(niepotrzebne usunąć, można dopisać inne metody, jeżeli zachodzi taka konieczność)</i>	Wymagania końcowe – zaliczenie roku, forma oceny	Kod efektu uczenia się <i>(należy wpisać te kody, które zostały zweryfikowane wybraną metodą)</i>
	Zaliczenie na podstawie obecności	

Forma i warunki zaliczenia przedmiotu	Warunki zaliczenia:	Zaliczenie przedmiotu uwarunkowane jest uczęszczaniem na zajęcia (kontrola obecności).
	Warunki egzaminu:	

NAKLAD PRACY STUDENTA		Ilość godzin:	Punkty ECTS:
Godziny realizowane przy udziale nauczyciela akademickiego (zajęcia dydaktyczne, konsultacje)		30	1
Ilość godzin samodzielnej pracy studenta (przygotowanie się do: zajęć, kolokwium, egzaminu, prezentacji, koncertu)			

Literatura podstawowa

- J. Chwałek, *Budowa organów*, Warszawa 1971.
M. Drobner, *Instrumentoznawstwo i akustyka*, Kraków 1986.
J. Erdman, *Organy. Poradnik dla użytkowników*, Warszawa br.
J. Gołos, *Organoznawstwo historyczne*, Warszawa 2004.
J. Gołos, *Polskie organy i muzyka organowa*, Warszawa 1972.
S. B. Poradowski, *Akustyka dla muzyków*, Poznań 1965.
C. Sachs, *Historia instrumentów muzycznych*, Kraków 1989.

Literatura uzupełniająca

- W. Adelung, *Einführung in den Orgelbau*, Leipzig 1972.
M. Bosch et al., *Lexikon Orgelbau*, Kassel 2007.
The Cambridge Companion to the Organ, ed. by N. Thistlethwaite and G. Webber, Cambridge 2006.
A. Einstein, *Muzyka w epoce romantyzmu*, Kraków 1983.
W. Ellerhorst, *Handbuch der Orgelkunde*, Hilversum 1966.
Z. Engel et al., *Podstawy akustyki obiektów sakralnych*, Kraków-Radom 2007.
J. Erdman, *Polska muzyka organowa epoki romantycznej*, Warszawa 1993.
R. Faber, P. Hartmann, *Handbuch Orgelmusik*, Kassel 2002.
„Folia Organologica. International yearbook of organ and organ music“, Opole 2018-
R. Gajda, *Organy – ich historia, budowa i pielęgnacja*. Reprint – Katowice 2004.
H. Klotz, *Das Buch von der Orgel*, Kassel 1988.
B. Kothes, *Kleine Orgelbaulehre*, bearb. von K. Walter, Leobschütz 1904.
J. Laukvik, *Orgelschule zur historischen Aufführungspraxis, Teil I. Barock und Klassik*, Stuttgart 1996.
J. Laukvik, *Orgelschule zur historischen Aufführungspraxis, Teil II. Romantik*, Stuttgart 2000.

Organy i muzyka organowa, t. I-XV, red. J. Krassowski et al., Gdańsk 1977-2014.

Organy na Śląsku, t. I-VI, red. J. Gembalski, Katowice 1984-2019.

Organy zabytkowe, red. J. Gołos et al., Łódź 1989.

A. Reichling (red.), *MGGprisma, Orgel*, Kassel 2001.

A. Sapalski, *Przewodnik dla organistów*, Kraków 1880. Reprint – Lublin 1980.

E. Smulikowska, *Prospekty organowe w dawnej Polsce*, Wrocław 1989.

Śląskie organy, t. I-V, red. G. Poźniak, P. Tarliński, Opole 2007-2017

P. Williams, *The European Organ*, London 1966.

P. Williams, *A New History of the Organ*, London-Boston 1980.

The New Grove Dictionary, ed. Sadie, Londyn 1980.

Die Musik in Geschichte und Gegenwart, Kassel, 1949-79.

M. Zgliński, *Nowożytny prospekt organowy i jego twórcy*, Warszawa 2012.

Biblioteki wirtualne i zasoby on-line (opcjonalnie)

www.archive.org